

סמסטר ב', תשע"ט
יום ד' - 10:00-13:00
קורס מס' 1041-3580

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי החברה
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

"סוציולוגיה של חציית גבול"

פרופ' ניסים מזרחי

שעות קבלה: בתאום מראש
חדר: 628 בנין נפתלי
טלפון: 6408797
דוא"ל: nissimm@post.tau.ac.il

הקורס יעסוק במושג הגבול על היבטיו השונים בסוציולוגיה בת זמננו ובפרקטיקה של חציית גבול. בין השאר יידונו ממדיו השונים של מושג הגבול (סימבוליים, מבניים, מרחביים, אתניים, לאומיים וכד'), האופן בו הם מסומנים בחיי היום יום, והאסטרטגיות המשמשות את השחקנים החברתיים במגוון התופעות של חציית גבול. דגש מרכזי יושם על משמעותם של גבולות דתיים ולאומיים בהקשרים מקומיים של "שמאל" ו"ימין", "דתיות" ו"חילוניות" ולאור האתגר הגלובלי והמקומי של חיים משותפים במציאות של מגוון עמוק. סוגיות אלה ואחרות ייבחנו לאור גישות נבחרות בסוציולוגיה פרגמטיסטית וסוציולוגיה של התרבות. בנוסף, הסטודנטים ייחשפו למחקרים עדכניים בנושא משבר הליברליזם. השיעור ילווה בדיונים המתקיימים בעקבות קריאת המאמרים והקרנות סרטים במהלך הקורס.

חובות הקורס: עבודה מסכמת.

שבוע 1 שיעור פתיחה: סדר ואי סדר

מרי דגלס. 2010. *טוהר וסכנה*. תרגום: יעל סלע. תל אביב: רסלינג. מבוא עמ' 41-35.

שבוע 2: סדר ואי סדר, גבולות חברתיים

מרי דגלס. 2010. *טוהר וסכנה*. תרגום: יעל סלע. תל אביב: רסלינג. מבוא עמ' 71-43.

רשות:

Lamont, Michèle and Molnár, Virág. 2002. "The study of boundaries in the social sciences". *Annual Review of Sociology*, Vol. 28:167-195.

שבוע 3: ייצוגים של היררכיות בחיי היום יום

Bourdieu, Pierre. 1984. *Distinction: A Social Critique of the Judgment of Taste*. Pp. 1-18. Cambridge: Harvard University Press.

רשות:

Douglas, Mary. 2002. "A Feeling for Hierarchy". *Marianist Award Lectures*, 6. http://ecommons.udayton.edu/uscc_marianist_award/6

Goffman, Erving. 1967. "The nature of deference and demeanor" Pp. 47-95 in *Interaction Ritual: Essays on Face-to-Face Behavior*. New York: Pantheon Books.

הקרנת קטעים נבחרים מהסדרה התיעודית 7up

שבוע 4: המפנה הפרגמטי

סילבר, אילנה פרידריך. 2001. "סוציולוגיה ביקורתית במבחן הביקורת: מסוציולוגיה פרגמטית לסוציולוגיה תרבותית." *תיאוריה וביקורת* 19: 191-197.

סוידלר, א' (2003)[1986]. "תרבות בפעולה: סמלים ואסטרטגיות" בתוך: ליבס, ת' וטלמון, מ' (עורכות) *תקשורת כתרבות: טלוויזיה כסביבה של תרבות היום יום. מקראה*. כרך א', תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה, ע"מ 53-78.

מקור:

Swidler, Ann. 1986. "Culture in Action: Symbols and Strategies". *American Sociological Review* 51: 273-286.

הקרנת קטעים נבחרים מהסדרה התיעודית 7up

רשות:

Schatzki, Theodore R., K. Knorr-Cetina, and Eike von Savigny (Eds.). 2001. *The Practice Turn in Contemporary Theory*. London: Routledge Kegan and Paul [Introduction and Ch. 1].

Mizrachi, N., Drori, I., and Anspach, R. (2007) "Repertoires of Trust: The Practice of trust in a Multinational Organization amid Political Conflict." *American Sociological Review* Vol 72:143-165.

שמיר, רונן 2008. "על הפנים: תרגיל בסוציולוגיה של הבינאנושי." *סוציולוגיה ישראלית* 10: 7-31.

מוצאפי-הלר, פנינה. 2004. "דתיות, מגדר ומעמד בעיירה מדברית". בתוך י' יונה וי' גודמן (עורכים), *מערבולת הזהויות: דיון ביקורתי בדתיות ובחילוניות בישראל*. עמ' 316-341.

שבוע 5: ילדות ופרקטיקות של הבדל

Lareau, Annette. 2003. *Unequal Childhoods: Class, Race, and Family Life*. Ch. 1-2, Pp. 1-37. Berkeley: University of California Press.

מזרחי ניסים, גודמן יהודה ופניגר, יריב. 2012. "הם 'פריקים' ואנחנו 'ערסים': שלילתם של אתניות ומעמד בתפיסת תהליכי הסללה בבתי ספר בישראל". בתוך, יוסי יונה, ניסים מזרחי ויריב פניגר (עורכים). *פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה*. הוצאת הקיבוץ המאוחד / ון ליר.

גרסת מקור באנגלית:

Mizrachi, et al. (2009) "I Don't Want to See It': Decoupling Ethnicity from Social Structure in Jewish Israeli High Schools" *Ethnic and Racial Studies*, 32, 1203-1225.

רשות:

Douglas, Mary. 1996. "To Inner Experience" Ch.2, Pp.20-36 in *Natural Symbols: Explorations in Cosmology*. London: Routledge.

שבוע 6: ילדות ופרקטיקות של הבדל- המשך

הקרנת סרט: ביילי אליוט, דיון.

שבוע 7: על סוציולוגיה של הבדל: מבט מלמטה

Kidron, C. A. (2009). Toward an ethnography of silence: The lived presence of the past in the everyday life of Holocaust trauma survivors and their descendants in Israel. *Current Anthropology*, 50(1), 5-27.

שבוע 8: גבולותיו החברתיים של המחנה הליברלי

מזרחי, ניסים. 2012. "מעבר לגן ולג'ונגל – על גבולותיו החברתיים של שיח זכויות-האדם בישראל". *מעשי משפט*, ד'.

בוזגלו, מאיר. 2003. "המסורת". בתוך א' נחתומי (עורך) *רב תרבותיות במבחן הישראליות* ירושלים: מאגנס. עמ' 154-163.

שבוע 9: מהי תודעה כוזבת? קלאסיקה

Alexander Meyers, P. (2006). Speaking Truth to Ourselves: Lukács, 'False Consciousness' and a Dilemma of Identity Politics in Democracy 1. *International Review of Sociology—Revue Internationale de Sociologie*, 16(3), 549-589.

רשות:

Lukács, G., & Lukács, G. (1971). "class consciousness" in: *History and class consciousness: Studies in Marxist dialectics* (Vol. 215). Mit Press. pp. 46-82.

שבוע 10: אתניות במבט השוואתי

Lamont, Michele. 2000. *The Dignity of Working Men: Morality and the Boundaries of Race, Class and Immigration*. Pp. 1-13.

Lamont, Michele., Mizrachi, Nissim. 2012. "Ordinary People Doing Extraordinary Things: Responses to Stigmatization in Comparative Perspective". In M. Lamont and N. Mizrachi (Eds.), special issue, *Ethnic and Racial Studies*, 35(3), 365-381.

שבוע 11: אתניות, לאומיות וגזע בישראל

Nissim Mizrachi & Hanna Herzog. 2012. "Participatory destigmatization strategies among Palestinian citizens, Ethiopian Jews and Mizrahi Jews in Israel". *Ethnic and Racial Studies*, 35(3), 418-435.

רשות:

Lamont, M., Moraes Silva, G., Guetzkow, J., Welburn, J. Mizrachi, N., Herzog, H. Reis, E. (2016). *Getting Respect: Dealing with Stigma and Discrimination in the United States, Brazil, and Israel* Princeton: Princeton University Press.

שבוע 12: מעבר לדקדוק הליברלי של הסוציולוגיה הביקורתית

מזרחי, נ. 2017 "הסוציולוגיה הישראלית לאן? מסוציולוגיה של חשד לסוציולוגיה של משמעות. מגמות

שבוע 13: סיכום